

Чужому навчайтеся,
і свого не чурайтеся...

Т. ПЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
424-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку: —
Барель 7-4126
УНСоюз: Барель 7-6387

РІК LXXII. Ч. 32. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го ЛЮТОГО 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 18, 1965 No. 32. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 17-го лютого 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ПРОСИТЬ ПІДТРИМКИ ГРОМАДЯНОСТІ В СПРАВІ МЕДИЧНОЇ ОПІКИ для старших осіб в рамках соціального забезпечення. Президент дівав звіт голові Ради в справі старших осіб і при цій нагоді в Білому Домі звернувся до громадянства, щоб натискло на Конгрес, який вже працює в комісії над законопроектом про спитальну опіку над старшими особами. Гадують, що акція президента має за ціль протиставити тій опозиції Американського Лікарського Товариства, яка знову за допомогою мільйонів сум, призначених на пропаганду, старастає не допустити до ухвалення урядового законопроекту про медичну опіку.

ЗААРешТОВАНО ЗМОВНИКІВ, ЯКІ ХОТІЛИ ВИСАДИТИ В ПОВІТРІ СТАТУЮ СВОБОДИ, Дзвін Волі і Пам'ятник Вашингтону. В Нью-Йорку заарештовані три негритинські екстремісти, прихильники Фідела Кастро і члени "Визвольного Фронту" — 28-річний Роберт Стілі Коллер, 32-річний Волтер Огестус Бові і 22-річний Хаміль Султан Сейд. Заарештована є і 26-річна панна Мішель Дюкло з Монреалю, яка є членом французьких сепаратистів в Канаді і яка привезла до Нью-Йорку 32 плити динаміту. Змову допоміг виявити 31-річний поліцейський із Нью-Йорку Реймонд Вуд, який "співпрацював" із цією групою злочинців - фанатиків. Він був найменшований детективом за свою небезпечну працю.

ЗДА ВИПУСТИЛИ НА ФЛОРІДІ САТЕЛІТА ГЕГАСА, який є гігантом в порівнянні з дотеперішніми сателітами, і який має довжелезні крила, які поволі розгортаються під час лету до довоти 96 стп. Крайовою Аеронавтичною і Космічною Адміністрацією повідомлено, коли і в яких місцевостях можна буде бачити той великий сателіт під час його кружання довкола Землі. Сателіт випущений за допомогою ракети Сатурн І, який є з тієї групи ракет, які мають виникнути в космос кабіну з астронавтами, що летітимуть до Місяця перед 1970 роком. Сателіт кружуватиме довкола Землі впродовж 97-ох мінут. Ракета Сатурн може піднести в космос тятар 1 500 тонн. Сателіт Гегас важить 3 200 фунтів, він має досліджувати можливу небезпечку для астронавтів від метеорів.

ДЖАН А. ГРОНОВСЬКИЙ БУВ НАПЕВОВАНИЙ НА НОВУ КАДЕНЦІЮ ЯК ГОЛОВНИЙ ПОШТМАЙСТЕР, бо згідно із законом з 1872-го року, його урядовання мало б скінчитися один місяць після того, як Президент обрав урядовання після інавгурації. Таке обмеження відноситься тільки до головного поштоматра, інші члени кабінету автоматично затримують свої становища, якщо Президент їх не звільнив. Сенат мусить затвердити номінацію Гроновського, але це станеться без перешкоди.

КАНАДА МАЄ НОВИЙ БІЛОЦЕРВОНИЙ ПРАПОР ІЗ КЛЕВОВИМ ЛИСТКОМ, який 15-го лютого вперше висвітили над будинком парламенту в Оттаві. Прем'єр Лестер Б. Пірсон хвалить новий символ Канади, який є знаком єдності. Під час вивішування нового прапора відіано 21 постріл із гармат. Французьке населення було проти державного прапора, який нагадував панування Англії.

В ПІВДЕННІЙ ЧАСТИНІ САСКАЧЕВАНУ В КАНАДІ ДОКОРМЛЮЮТЬ ДИКИХ ПТАХ, які гинуть внаслідок дуже гострої і сніжної зими. Фермери, телефонічні, телеграфічні працівники та поштовники розсіпають зерна пшениці по шляхах, щоб могли вижити фазани, куропатки, куріпки та інші дикі птахи. Восени щороку тисячі американців приїждять до Саскачевану на лови. Цього року морози доходили тут до 45 ступнів нижче нуля. Літаками вивезли 700 двадцятифунтових паперових мішків зерна, яке скинули на полях для дикого птаства.

У СВІТІ

НАРАДИ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПЕРЕРВАНО в минулий понеділок до четверга цього тижня, коли-то альбанський делегат Галім Будю зажадав переведення голосування над тим, чи продовжувати практику цієї сесії Генеральної Асамблеї, що постійно виникається голосування в будь-яких справах. Прийняття внеску альбанського делегата автоматично створило б в ООН велику кризу, бо ЗДА рішуче вимагають застосування 19-ї статті чарту ООН, яка позбавляє право голосу тих членських держав, які винні до каси ООН більше, як дворічні членські внески. Такими державами є ССРС, Франція і 11 інших.

СТЕФАН СІДРИХОВСЬКИЙ, ГОЛОВА ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПЛАНУВАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ПРИВІДЕ ДО ЗДА в березні цього року для нарад з американськими державними та промислово-торговельними колами під кутом їхньої допомоги для здійснення нової польської 5-тирічки. Цей фактичний комуніст-польський господарський диктатор був недовго з цією самою ціллю в Москві.

ПРОТИАМЕРИКАНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ВІДБУЛИСЯ З НАКАЗОМ МОСКВИ в Будапешті, Софії і Празі — щоб закарманувати "єдність соціалістичного фронту проти американських імперіалістів". Одночасно — всі ті совєтські сателіти забігають ніби за поліпшення взаємин з Америкою, а сам Совєтський Союз ще не відкав своєї "співісцувальності" політики.

КОМУНІКАЦІЙНИЙ КИТАЙ ПРИСЛАДНАВСЯ ДО ПРОСКУТИ ДЕ ГОЛІЯ щодо скликання конференції "великих п'ятьох" — з участю китайських комуністів — задля "санітаційної реформи" чарту й апарату Об'єднаних Націй. Але Москва поставилася дуже холодно до того проєкту і заявила, що вона "покинула не заінтересована" у такій конференції.

ПАНІ АЙРІ ВАНТ, БРИТІЙСЬКИЙ ВІЩЕ-МІНІСТЕР КОЛОНИЙ, ЗАПРОПОНУВАЛА БОЙКОТ ІСПАНІЇ британськими туристами. Вона вернулася з Гібральтару, де на місці перевернула конфлікт з Іспанією, що вимагає злуку Гібральтару з Іспанією. Пані Вайт назвала іспанські митні й паспортні труднощі для мешканців Гібральтару і іспанських робітників, що там працюють, "смішними і немудримими".

У РИМІ ПОЛІЦІЯ ЗАБОРОНИЛА ВИСТАВУ П'ЄСИ РОЛЬФА ГОХУТА "ЗАСТУПНИК" в одному римському театрі, але не перешкодила, коли виставлено її для запрошених 75 осіб акторами без костюмів і декорацій в залі однієї кіннати, що її власником є комуніст. У тій п'єсі таврується кол. Папу Пія XII за його ніби байдужість до трагічної долі жидів за часів Гітлера. З п'єсти за заборону тієї театральної виставки, італійські комуністи підкинули бомбу біля однієї брами при вході до Ватикану. Бомба вибухла і наробила трохи матеріальної шкоди.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПЕРЕВЕДЕ НОВИЙ АТОМОВИЙ ВИБУХ — попереджує американський комуніст. ЗДА таврують продовжування китайськими комуністами ядерних експериментів, які затрутують атмосферу радіоактивним елементом. Водночас американське повідомлення, оперте на вислідах розвідки, підкреслює мале значення того нового китайського експерименту.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ГРОМАДЯНСТВО ДО ПІДТРИМКИ УРЯДОВОЇ ПРОГРАМИ ПРО ОПІКУ НАД СТАРШИМИ

Вашингтон. — Президент Джонсон дівав в Білому Домі звіт від голови Ради в справі старших осіб про те, що в минулому році зроблено для покращання долі майже 20-ох мільйонів старших осіб і при цій нагоді звернувся до американського громадянства, щоб воно підтримало урядову акцію в тому напрямку, щоб Конгрес якнайшкоре схвалив урядовий законопроект про спитальну допомогу для осіб у віці понад 65 років в рамках соціального забезпечення. Президент сказав, що "ми вже бачимо обіцянку землі", це значить, що цього року з добрих виглядів на те, що Конгрес може ухвалити урядовий законопроект про допомогу старшим особам під час їхньої недути, але громадянство повинно підтримати тих членів Конгресу, які прихилили з урядової програми в цій справі. "Я хочу закликати всіх американців, казав Президент, щоб приїхали до нас і допомогли нам в тому, щоб Конгрес якнайшкоре прийняв цю широку програму спитальної опіки для старших в рамках соціального забезпечення". Джонсон згадав про те, що урядова програма має ще деякі перешкоди, але вони не є такі, щоб їх не можна було перемогти. Президент говорив про те, що на-рід хоче медичної опіки, як це він бачив ще під час виборчої кампанії в 1960-му році, бо коли він згадавав про урядову програму в цій справі, то його виборчі рясини оплесками висловлювали своє схвалення. Урядовий законопроект вже є в Конгресових комісіях. Проти нього виступає Американське Лікарське Т-во, яке видає мільйони доларів на те, щоб в пресі, радіо й телевізії поборювати урядовий проєкт. Лікарі є проти того, щоб шпитальна опіка була при соціальному забезпеченні. Вони зголошують свій власний проєкт про те, щоб медична опіка була в приватних забезпечених агенціях, але щоб деякі старші особи могли діставати допомогу від стейтів і федерального уряду на те, щоб могли оплатити вкладки до тих приватних агенцій. Президент заявив представникам Ради в справі старших осіб, що вони мають повну підтримку від молодого енергійного віце-президента Гюберта М. Гомфрі. Президент хвалив секретаря здоров'я, виховання і добродійності Антоні Селєбрізі, який є головою Ради в справах старших, і який, як твердив Президент, виконує свою працю дуже добре та з повним успіхом.

ЗДА ПЛАНУЮТЬ ВИСЛАТИ СВОЇХ АСТРОНАВТІВ НА МІСЯЦЬ ще перед 1970 роком

Вашингтон. — Президент Джонсон заявив, що З'єднані Держави Америки планують перед 1970-им роком вислати своїх астронавтів на Місяць не тільки на те, щоб вони могли похвалитися, що були на Місяці, але головним чином на те, щоб досліджувати цю планету. В окремому звіті Президент заявив, що ціллю ЗДА є стати першою країною в світі, яка почне досліджувати Місяць. Джонсон заявив, що ціллю Америки є служити своїми дослідками цілому світові, як це вже видно з того, що американські науковці дають світові інформацію про стан погоди та про робленні нових знай. Президент сказав, що амбіцією американських науковців є перенести наземні лабораторії в космос і поширити наземну силу ЗДА також і на космос.

Американський науковець проти видавання мільйонів на досліджування Марса

Нью-Йорк. — Директор Геофізичної лабораторії при Інституті Карнегі та редактор журналу "Наука" д-р Філіп Г. Ейбелсон висловив статтю в цьому журналі, в якій твердить, що на Марсі немає тако-го життя, як на Землі, і тому витрачувати мільйони або й мільярди доларів на досліджування цієї планети є злочинним і непростим мимі марнотратством фондів. Можна досліджувати Марс, але не вільно витрачати на це надмірних фондів. Цей науковець радить досліджувати Марс із Землі, і не рекомендує летіти на ту далекую планету.

На Україні померли о. проф. С. Лукач та о. МIRON ДОЧИЛО

Згідно з повідомленням тижневика "Українські Вісті" з Едмонтону, в Стурні, близько Надвірної, помер о. Семен Лукач, кол. професор духовної семінарії в Станиславові. Хоч тричі був арештований, о. Лукач не піддався ніякому тиску і залишився до кінця вірний Католицькій Церкві. На його похороні було багато людей.

В Нью-Йорку відбувся репрезентаційний бенкет і бал українських лікарів та інженерів

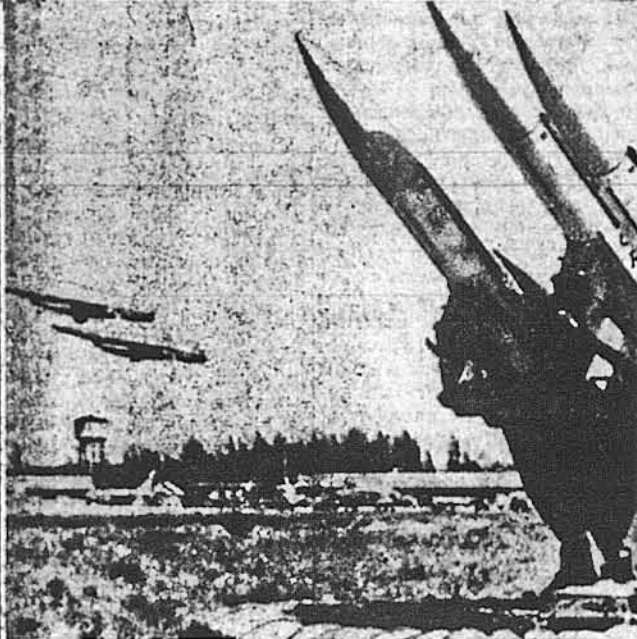
Нью-Йорк. — В суботу 13-го лютого п.р. відбувся тут у великій балейній залі готелю Waldorf-Astoria вже третій з черги репрезентаційний бенкет та бал, влаштовані Товариством Українських Лікарів і Інженерів ньюйоркської метрополії. Бенкет відкрив та привітав гостей д-р В. Шебунчак. У бенкеті взяло участь 460 осіб, а на балі прибуло ще додаткових 450 осіб. Між присутніми було багато, приблизно 300 осіб, нашої молоді. Під час бенкету була розважальна програма, виконавцями якої були Ірина та Юрій Лаврівські, Лариса Войтович та інж. Лев Якович. Атракцією було бачення знову презентації молодих дебютанток, які одержали пам'яткові відзнаки. Презентації дебютанток перервав інж. Іван Занць. Під час балу грала оркестра "Амор" у своєму повному складі.

Надії на "велику хемію" і дійсність

"В Ізмаїльському та Березівському районах на Одещині вивезли гною на поля значно менше, ніж торік. Мало вивозять гною і в Білійвожському, Болградському та Балтському районах. Коли ж і вивозять, то гній не складають у купи, і добро втрачає свої поживні якості". На що ж сподіваються степовики? — запитусь "Радянська Україна" 4 лютого ц. р.

Багато надій покладають на "велику хемію". В Одесі і ніч виробляють суперфосфат. Широким потоком йдуть ці дари одеських хеміко-дів до Молдавії... на Кубу. Тим часом у себе так, "ціну-ючи продукцію" перевозять на відкритих платформах, і вона лежить під снігом і дощами.

ПІД ОХОРОНОЮ ПРОТИЛЕТУНСЬКИХ РАКЕТ

Летовище Да Нанг в Південному В'єтнамі, з якого відбуваються нальоти на військові бази Північного В'єтнаму. На фото (ліворуч): два турбомоторні іпильники вилітають в рейд на Північний В'єтнам. Праворуч: протилетунські ракети, які охороняють летовище перед несподіваним налетом комуністичних літаків.

У Південному В'єтнамі створено уряд національної єдності

Сайгон. — У Південному В'єтнамі склався новий 21-членний уряд на чолі з прем'єром д-ром Фаном Гуї Кватом. Сам він, його заступник і ще чотири інші міністри є лікарями і тому той уряд названо "лікарським". До того уряду належать також два генерали армії і один полковник летунства, а також представники з чотирьох географічних обшарів країни і всіх віровизнаєць груп. Тому новий уряд комуністично характеризується, як уряд національної єдності. Новий прем'єр, представляючи членів свого уряду на окремій церемонії голові держави Фанові Хак Суу, виголосив коротку промову, в якій підкреслив бажання нового уряду сприяти національній єдності та продовжувати якнайшкоре війну проти комуністичних партизанів. Новий прем'єр був раніше міністром закордонних справ, отож він добре зорієнтований в державних справах. Новим міністром закордонних справ є також лікар, д-р Тран Ван До, який займав вже був те саме становище. Водночас покликано до життя 20-членну Крайову Законодавчу Раду, яка прийшла на місце Високої Національної Ради, що її розв'язало військо, перебівши в грудні минулого року новий переворот. В отій Законодавчій Раді засідають чотири генерали, залучаючи таким чином великий вплив армії на всі державні справи. Поруч із цією законодавчою владою політичного подію, проголошено дві події військового характеру: до Північного В'єтнаму наспіли вже перші совєтські протилетунські ракети. Ствердили це віткі відтілі та південно-в'єтнамські й американські розвідки. На внутрішньому воєнному фронті завдано комуністам поважну втрату, вбивши в кількох сутічках впродовж 48 годин 88 партизанів.

В Уганді в Африці зірвано і порвано американський прапор

Найборі, Кенія. — На конференції Економічної Комісії Об'єднаних Націй для справ Африки кілька африканських держав різко критикували З'єднані Держави за допомогу. Як вони дають режимі Мойсе Чомбе в Конго. Після такої напастливої промови голови делегації Уганди — представник Конга вийшов із залу, а швидко потім вийшов також д-р Семюел Вестерфілд, представник ЗДА. Африканські делегати закидали названому конголійському прем'єрові головно те, що він знав на службі білих професійних військовиків та що конголійські літаки, отримані від Америки, були-то збомбардували прикордонні села на території Уганди. Виходячи з залу конголієць Артур Пінізі закликав в сторону африканців: "Котра з ваших країн не бере з закордонної військової допомоги і воєн? Ми суверенна держава і масмо право робити те саме". Як відгук тієї авантюри на конференції в Найборі, в Кенії, в столиці Уганди Кампалі відбулася велика вулична демонстрація, під час якої зірвано з домівок американської амбасди американський прапор та порвано його. У тій протиамериканській демонстрації брали участь навіть деякі міністри та угандські парламентарії посла. Уганда віддає за тереном жвавої діяльності комуністично-китайської амбасди і відтілі іде поставлення комуністичним партизанам в Уганді. Ви-

Символ перемоги над турками повернуто до Туреччини

Рим. (УПБ). — З Ватикану повідомляють, що Папа Павло VI вирішив повернути до Туреччини прапор турецької флотії, що його здобули християнські збройні сили в найславішій перемозі над турками коло Лепанто 1571 р. У ті часи великої загрози насту-пу магометан на центральну Європу деяка частина християнських країн спромоглася спільними силами свої флотії здержати при західних берегах грецького півострова, даліший наступ турків. В перемозі християнської флотії приписувано загальному чуду, заступництву Пречистої Діви Марії, бо в той час три-воги зазнали наріди до Богородиці свої гарячі молитви. Тому здобутий прапор зложено в Римі в базиліці Пресвятої Діви Марії (Санта Марія Маджоре), в захристі коло правої бічної каплиці. У цій каплиці зберігається також мощі Папи св. Пія У, що володів Римським престолом у ті часи. Тепер Папа Павло VI рішив передати цю пам'ятку світові перемогі, а разом з тим тяжким воєнним, до іншій Марійській святині, до Ефезу в теперішній Туреччині. Хоч вона і далі зберігається там у християнських руках, все таки відсилаючи її на Схід, Папа Павло VI підкреслює жемство бажання, що час забути давні ворожнечі. З свого боку Турецька держава також виявила своє бажання нав'язати краці взаємин з християнським світом. В Туреччині видано навіть пошто-вий значок у честь Ефезької Пречистої Діви Марії.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

В УВАН ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМУ "ШЕВЧЕНКО У ВАШИНГТОНІ"

Нью-Йорк. — В суботу 20 лютого ц. р. о год. 7-й вечора відбудеться в приміщенні УВАН при 206 Вест 100-й вул. заходом Комітету Пам'ятника Шевченкові висвітлення документального кольорового та звукового фільму "Шевченко у Вашингтоні", що його випродукував режисер Юрій Тамарський у співпраці з Славком Новицьким.

ДОВОДЬ ПРО УКРАЇНЦІВ У ВАРШАВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ НАУК

Нью-Йорк. — Мистецтвознавча Комісія НТШ вляштує в суботу, 20 лютого ц. р. в годині 6-й вечора, в залі Українського Інституту Америки 2 Схід 79 вляштує в Нью-Йорку, Наукову Конференцію, яку відкриває проф. Д. Іорняк кевич. З черги проф. П. Мегік виголосить доповідь на тему "Українці студентами Варшавської Академії Мистецтв". Доповідь буде ілюстрована. Конференція є призначена для ширшого загалу громадянства.

ДО КАНАДИ ІМІГРУВАЛО В 1964 році 202 УКРАЇНЦІ

Оттава. — Згідно із звітом канадського департаменту громадянства й імміграції за 1964 рік до Канади прибуло в тому році тільки 202 іммігранти української національності в 1963 р. українці іммігранти було 215. Загальне число іммігрантів до Канади збільшилося в 1964 році на 9 і пів тисячі: в 1963 році їх було 93 151, а в 1964 році 112 606. Найбільше іммігрантів прибуло з Британських островів — 36 189; це англієць, ірландці, шотландці.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПОКОЛІННЯ РОЗЧАРОВАНИХ

— Я не для того тринадцять років навчався, щоб ковати пиліюку і пекти біля трактора руки. Краще на шахту піду, там хоч гроші платять. А тут ще невідомо, що одержиш, а пиліюку ковати. — Це слова молодого хлопця Миколи із села Вайбузи, Черкаської області. Хлопець закінчив технікум, тобто здобув спеціальну середню освіту, і дістав працю тракториста. "Молода Україна" називає таких хлопців "поколінням розчарованих".

НЕНАДІПНИХ ВІДСІВАЮТЬ

"Григорій Кушнір не може бути студентом", — такі рішення деканату Львівського університету упало на голову студента другого курсу Кушніра. Не допомогло нічого — ні просьби, ні жалоби студента, щоб його поновили на правничому факультеті.

У Львівському університеті ввели так званий "громадський деканат". Про цей "деканат" "Молода Україна" 6 лютого ц. р. пише: "це своєрідна прохідна університету. Тут дізнаються: хто ти і як думаєш жити, коли одержиш диплом. На цій прохідній легко-важних відсівають..."

КУКІЛЬ, МОЛОЧАЦЬ, ПІРІП

"Минулого літа на полях Березівського району, Одеської області, — пише "Радянська Україна" з 4 лютого ц. р. — не можна було розрізнити, де яку культуру посіяно... Тут сіяли кукіль, вісенок, молочай, пірп, волошки, — все, що завгодно, тільки не пшеницю, не жито, бо не перещищували насіння".

А що ж тепер? У колгоспах не повністю засіпали насіння фонд, зберігають його у поганих приміщеннях, а насіння ячменю, вівса, проса і соняшника ще навіть не пере-

УСПІХ МОЛОДОЇ ТАНЦІОРНИКІ

Нью-Йорк. — Тамара Вояківська, студентка балетного відділу "Джуліярд скул оф мюзик", талановита учениця славних мистців класичного та модерного балету Ангони Тудора, Гозей Лімона, Марти Грагма і Анни Соколової, виступила в програмі 12 та 13 лютого ц. р. в концертній залі цієї школи. Цей ансамбль балету виїжджає в турне по стейті Нью-Йорку, спонзорований Лінкольн Центром. В цьому році Тамара закінчує цю знамениту школу і розпочинає свою мистецьку кар'єру у всеамериканській компанії модерного балету своїх учителів. Її виступи з найславішими танцюристами відбудуться 4 та 7 березня ц. р. в стейтському театрі Лінкольн Центру в Нью-Йорку.

Тамара танцює в кварталі Анни Соколової (прем'єра) муз. Скрибана. Надзвичайна працьовитість і зонішний вигляд поруч з великими талантами дають заперуку її майбутніх успіхів.

ЩО ПРОПОНУЄ "ЛІТЕРАТУРНА УКРАЇНА"

Вірли. У Роздільнянському районі лише чверть засіпаної насіння добра, а решта вже тратилася схожість і до висіву непридатна.

Що пропонує "ЛІТЕРАТУРНА УКРАЇНА" з 5 лютого ц. р. картас Дніпропетровську паперову фабрику за те, що вона замало виробила друкарського паперу. Не вистачає сирівців? Фабрика щодоби виклас не менше як 20 тонн відходів від паперової маси. Раніше вони стікали у Дніпро, а тепер ідуть... на звалище. Якби, мовляв, до них додавати целюлози, то був би чудовий папір-картон.

НЕВЕСЕЛІ РОЗДУМИ

Робітниця київської автотехнічної фабрики В. Пронько, — пише "Молода Україна" з 7 лютого ц. р., — два роки тому записалася в гурток для вивчення історії партії. Але на заняття не ходить, бо там — лише марнується час.

Пропангандист, розповідає В. Пронько, часто обличає наші запитання. Я, наприклад, запитала: якщо в комунізм праця стане джерелом радості, то чи матимуть радість ті, хто працює на швейній машині. Робота на ній одиотна, монотонна і ніякої радості така праця не дає.

Пропангандист відповів, що для деяких професій радість настає не зразу.

НЕХІТЬ ДО СОВЕТСЬКИХ ГАЗЕТ

"Радянська Культура" 4-го лютого ц. р. подас так зване фотообвинувачення, тобто світлину газетних вітрин у м. Донецьку. Деякі літери, де подані назви газет, зокрема "Правди" та "Ізвестій", повипадали і виходять дивовижні слова. Хтось навіть вірша склав: "і" — упало, "П" — пропало, "З" — зламалося... Що ж зосталося?..."

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1958
Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07308

На грані війни

Коліс Джан Фостер Даллес, державний секретар за Д. Д. Айсентагера, вивчає теорію: чи не треба боятися плинно і свідомо доводити міжнародну ситуацію над грань війни, щоб перекопати противника, що руміється американської закордонної політики посушена так далеко, що вона може прийняти накинени Америці війну. Нині, за іншого президента Америки й за іншого державного секретаря, міжнародна ситуація опинилася „на грані війни“, але всупереч волі Америки.

Як твердять західні аналітики, замах комуністичних терористів 7-го лютого ц. р. на американський табір у Плейку де-воїто й ранено 126 воїнів та знищено й пошкоджено 21 літак, як також зрівняно у повітря американської касарні в Кайтгоні, де згинули чи були важко поранені 43 воїни — ці втрати подвійно заплямували й зорганізував штаб Північного В'єтнаму із сучасної політичної, а не стратегічної ціллю: перекотати совєтського прем'єра Алексєєва Косігіна, який саме тоді подорожував по Азії, що ЗДА — це „паперовий тигр“.

Північнов'єтський диктатор Го Чі Мінг — твердить „Ю. С. Ньюс енд Ворлд Репорт“ з дати 22-го лютого ц. р. — не орієнтується як слід у дійсній американській збройній потугі, і тому неправильно розраховує та воєнно-психологічну кампанію. Внаслідок отих терористичних замахів ЗДА опинилася в ситуації, яку докладно з'ясував президент Джансон: „Ми не маємо іншого вибору...“ Тому й трикратне бомбування Північного В'єтнаму мало рідше політичне, як стратегічне значення: було відповіддю, що ЗДА готові піти й на велику війну. Водночас ЗДА підкреслили тим бомбардуванням, що вони зривають з політикою Гаррі Трумана, який під час Корейської війни заборонив бомбувати Манчжурію, яка була базою поставання китайських „добровільців“.

Го Чі Мінг не знає американської потуги, але може, усвідомлюючи собі й Мао Тсе-тунг і кремльські вожді, і від них залежить, чи буде відступ від „грані війни“, чи В'єтнам і весь світ скотяться в її провалля.

Славна помилка

В демократичному суспільстві прийнято засаду, що „людина має право помилятися“ — не в тому сенсі, що вона повинна помилятися, але що це їй може приграти. Помилки бувають всілякі: більші і менші, бувають фатальні, трагічні, каригідні і тому подібні, але рідко коли можна говорити про „славну помилку“, як це сказано в наголовку цього коментаря. І все ж таке може статися, зокрема тоді, коли помилка допомогла вилучити правду і коли, пізнавши правду, ту помилку направило.

До таких „славних помилок“ ми зарахували б одну, якої допустився й яку описав Комітет Пам'ятника Шевченкові. Мався на душі початковий рішення — із запропонованого першого тексту Пропам'ятної Грамоти, яка має бути вмурована в постамент пам'ятника, усунути згадку про Президента УНР в екзилі, та зміну цього рішення на остатніх нарадах Головної Управи Комітету в тому сенсі, щоб привернути першій текст Грамоти із згадкою про Президента УНР в екзилі.

Чим ця помилка „славна“? Славна вона вже хоч би тим, що її помилки мислять дотримувалися і — треба сказати — дотримувалися досить одностайно. В кожному разі більшість публічних голосів — щоб не сказати всі голоси — такі вважали не за помилку, а за таку вважали це своє похвалне рішення і більшість членів Комітету. Але рішення було винесене, і помилка могла, в обставинах, перейти до історії багатьох інших наших помилок, та ще й з прямиїм „великим“ чи „жалюгідним“. Тим часом вона готова перейти до нашої історії таки справді, як „славна помилка“ тому, що її визнано і наведено.

Таке кінцеве рішення — рішення направило цю помилку — приносить честь у першу чергу самому Комітету, який мав мужність її визнати і направило. Воно приносить також честь тим членам Комітету, що виступили проти першого тексту Грамоти, а описав по-громадському підпорядкувалися волі більшості, навіть не піднісши руки проти наведеної помилки, здержавшись від голосування. Випадок з цією помилкою та її наведено славний ще й тим, що він розвісив всілякі поширювали в розпал наших дебат легенди про те, що наші центральні установи опановані, мовляв, „кліками“ і „слухають диктатів“.

Сказав якийсь мудрець, що кожний може помилитися, але тільки дурень до своєї помилки не признається і не старається її направило. Комітет Пам'ятника Шевченкові, визнавши свою помилку і наважившись її, виявив велику мужність і дав добрий приклад. Якби в нас усіх, в цілому нашому громадянстві, було стільки відваги і мудрості, скільки їх у цьому випадку виявив Комітет Пам'ятника Шевченкові, ми могли б тоді заслужено й оправданно називати себе зрілою етнічністю.

Д-р Михайло Кушнір

КОМПРОМИТАЦІЯ „ТВОРЧОГО СОВЕТСЬКОГО ДАРВІНІЗМУ“

(1)

Хоча гострота дискусії між деякими совєтськими біологами і вченими Заходу повільно затихає, все ж така проблема ще не розв'язана. Її наукове узасаднення вимагає важких шукань і довгих лабораторних дослідів.

Отже, було б корисно проаналізувати генезу та розвиток дискусії, даючи синтез теперішньої її фази.

Контроверсія розгортається довкола проблеми спадковості. В цілому світі у біологічних науках лідирує нову галузь біологічних наук, так звану генетику, засади якої опанували німецький біолог Вайсман (1834-1914), австрійський монах Мендель (помер 1884 р.) і сучасний нам проф. Т. Г. Морган (1866-1945) із ЗДА.

Згідно з твердженням Вайсмана (А. Weismann: „Vorträge über Descendenztheorie“, Jena 1913), в людському організмі треба розрізняти два засадничі складники: (1) соматичний, тобто тіло, зокладене з органів, що спричиняють різні функції, крім функцій розмноження, і (2) гермі, себто статеві залози, або гонади, що забезпечують тяглість потомства. Згідно з цим заповіданням, вчить генетика, всі властивості, передавані потомству їх батьками, містяться у хромосомах, сконцентрованих у розподілюючому ядрі. Вони містяться у собі, залежно від свого величини, десятки або сотні малих частин, званих генами, від яких залежать окремі прикмети індивіда.

Отже, з цього виходило б, що тільки розподілюючі клітини в живій істоті мають зберігати розподілюючі елементи, тоді як клітинні організми обмежуються ролями життєвими тих клітин. Однак саме тіло нездібне витворити їх. Дослідів Менделя, а особливо Моргана, мали б вповні підтвердити ці засади, з яких виникло б, що органічний світ не є вже такий змішаний, як це багатьма еволюціоністами вважалося, що наука Лямарка про те, зв. спадковості, набутих прикмет залишається й надалі гіпотезою, не підтвердженою дослідом.

Навпаки, в природі є певні засадничі біологічні одиниці, зв. генотипи, чи такі чисті лінії, що мають у репродукції завжди подібну криву варіації, яка свідчить про постійні конститутивні властивості роду. Правда, вони можуть бути змодифіковані в деякій мірі під впливом зовнішніх чинників, даючи т. зв. фенотипи, але ті різниці ніколи не будуть спадковими, бо жодна селекція неспроможна утримувати їх у потомстві. Яке розчарування для трансформістів!

Проти цих засад, життєвими цілим світом, виступив Трохим Лисенко (нар. 1898). На підставі своїх дослідів, взорів на дослідах Мічуріна, садівника-аматора, він прийшов до висновку, що спадковості органічного світу є в своїй істоті змішаною, і в залежності від впливів виступаючого йому середовища.

Цю тезу висунув Лисенко в 1929 році на З'їзді совєтських генетиків, який відбувся під головуванням чільного представника совєтської біології, акад. Вавилова.

Від 1935 року Лисенко вів гострий наступ проти засад західної генетики, репрезентованої в СССР акад. Вавилова та його учнями. Він намагався довести, що ця наука не згідна з діалектичним матеріалізмом і дарвінізмом, а в'яжеться з нашістською теорією раси. Він підкреслював, що совєтській біології, спертій на засадах генетики, закидали, що вона загальмувала розвиток різниці та скотарства.

Завдяки підтримці комуністичної партії і самого Сталіна, тезу Лисенка перероблено, як єдиноправильну, а праці Менделя, Вейсмана, Моргана і Вайсмана заважано.

ОБОРОНА ДЕФИЦИТОВОГО БЮДЖЕТУ

Внесений недавно президентом Л. Б. Джансоном бюджет в сумі \$99.7 бильона із дефіцитом \$5.3 бильона поновив дискусію: чи доцільно пропонувати надбавку до федеральних витраток тоді, коли в країні панує добробут?

Прийшлиники дефіциту в державних бюджетах вказують на те, що в цьому фінансовому році якийсь закінчиться 30 червня, дефіцит має становити \$6.3 бильона, але це не перешкоджає економіці країни розвиватися дуже добре. Вони передбачають те саме і в 1966-му році, підкреслюючи той факт, що у ЗДА немає значущого інфляційного тиску.

Однак, противники дефіцитних державних бюджетів і твердять, що надбавка в бюджеті кінцею-кінцем спричиняє інфляцію, яка знищить позитивний добробут, створений дефіцитами. Вони кажуть: „Наше покоління не сміє в період добробуту жити коштом своїх синів і внуки, які колись мусять сплачувати борги, що їх наробили їхні предки“.

Оборонці дефіцитного бюджету, спеціалісти в економічній і фінансових справах Едвін Л. Дейл, заперечує ці пововавання. Державні борги або, докладніше кажучи, федеральні дефіцити — твердять він — не мусять бути інфляційними, отже такими, що спричиняють знецінення долара. Коли такі великі фірми, як Дженерал Моторс і Американська Телефонічна Компанія мають високу заборгованість, то це зовсім не свідчить про те, що вони спричиняють інфляцію. (Минулого року ті фірми мали рекордово високу прибутки). Справа в тому, щоб уряд не наробив боргів, друкуючи скоромовні паперові гроші, бо саме така форма боргів може бути причиною інфляції.

Дейл заперечує також твердження противників дефіцитних бюджетів, мовляв, тепершня генерація живе коштом своїх нащадків, які мусять сплачувати ті борги. Він каже, що висловлювання цим економістами побоювання було б оправдане тільки тоді, коли б усі державні борги мусяли бути сплачувані. Дейл пише: „В дійсності ці борги не мусять бути сплачувані. Окремі випуски державних боргів треба сплачувати тоді, коли кінцяється речення їх платити, але на їхнє місце треба видавати нові борги. Немає потреби сплачувати всі державні борги, бо інше може стати поставкою на небезпеку для економіки“.

Боргами користуються великі фірми, користуються й уряд ЗДА. Це може тривати довгі роки, поки ті фірми й уряд мають довіря своїх познанодавців.

Перед другою світовою війною Уряд ЗДА мав \$50 бильонів боргів, тепер він вивинен окремим громадянам, банкам, фондам і фінансовим інстанціям \$315 бильонів. Але ніхто не боїться за свої гроші, позичені Урядом, який платити відсотки від своїх боргів, і так може тривати довгі роки. Отже діти й навіть внуки позичодавців не мусять сплачувати цих боргів.

Високі федеральні борги втягують для населення ЗДА, яке в вигляді податків мусять платити щороку кругло \$10 бильонів на відсотки від цих боргів, що становлять десятку частину всього державного бюджету. Але одночасно це є джерелом прибутків для всіх тих громадян, які мають державні борги. Уряд повинен точно сплачувати відсотки від боргів, бо вони є шораз новим вкладом в економіку країни.

Стаття Дейла має ілюстрацію, на якій представники пенсійного і забезпечувальних фондів, банків та різних корпорацій несуть у мішках коров'ячий намір державної скарбниці, щоб вона їх видавала на різні потреби та скріплювала економіку. Під ілюстрацією підпис: „Колі б не було федеральної заборгованості, то треба було б її чимось заступити“.

Уряд повинен дбати про належне виконання всіх продукційних та ж лівостей країни. Коли можна це досягти за допомогою дефіцитного бюджету, то не треба такого бюджету боятися. Минулого року Уряд, при поважних дефіциті, зменшив прибуткові податки на \$12 бильонів, і все ж таки країнова продукція зросла на \$40 бильонів, бо зросла продукція і створено 1,500,000 нових вартостів праці.

Економічний дорадник поліційного президента Кеннеді, а пізніше президента Джансона, Волтер Геллер, почав здійснювати таку економічну політику, при якій збалансований бюджет може бути запропонований лише тоді, коли число безробітних обнижується до 3% всіх робітних сил і коли використовується всі продукційні можливості. Але федеральний дефіцит треба покрити неінфляційним способом, отже випуском державних боргів, а не друкуванням банкнотів.

Л. Грушевський

Нагороджують „на вухо“

Робітник Н. пише в листі до редакції „Ізвестій“ (3 листопада):

„Випадково від товариша я довбався, що він одержав премію. Я питаю: „За що ти її одержав?“ Він відповів: „А я звідки знаю“. А хто це одержав?“ Він назвав мені трьох робітників. Найбільше мене обурює самий спосіб вручення премій. Підходить начальник цеху і каже робітникам на вухо: „Ді, одержуй, тобі там належиться“.

Один робітник мені сказав: „Я хотів був спитати — за що, та посоромився“.

Описані сценки, — пише кореспондент „Ізвестій“ — як легко було мені встановити на заводі, дуже схожі з дійсністю. Приблизно так воно все й було. Але чому так було? Ось тут і починаються великі глумлення, а то й кривотлумачення.

ХРЕСТІЯТИ ДІТЕП

„Молода — Україна“ 2 лютого ц. р. ганить голову колгоспу у Васильківському районі на Київщині за те, що виділив двом молодим людям автомашину, щоб вони повезли християн дитину до священника в сусіднє село.

Д-р Михайло Дашевський

УННА ПРОБЛЕМИ, ДИСКУСІЇ І „РЕАЛЬНІСТЬ“

Український Конгресовий Комітет Америки створили наші „заробітчани“ емігранти 25 років тому, коли дві змори насупалися на свідомий український перенес: розв'язаність із збаблуженням та початком походу просовєтських сил проти української національної ідеї. УККА до 1950 року переходив різні періоди, та все ж затримав основну ідею, яку передав, уже поповнений новими емігрантами, український громадський буття роки. Ідея ця проста та зрозуміла: не зважаючи на політичну нашу диференціацію, сконсолідованого громади захистити українську ідею відношення та репрезентувати одною установою всіх українців на цьому терені перед урядом, іншими національностями і, коли потрібно, поза межами країни.

Крок, зроблений 25 років тому, був правильний. Люди, які створили УККА, відчували, що вони вийшли „на чужу чужину“ не для заробітку, як їм часто закидали, але для того, щоб спільно виконувати певну національну функцію.

УККА став легальною організацією американських громадян українського походження, який поставив собі за завдання сприяти здійсненню української ідеї в американському світі.

Часи змінюються

Чи справді провідила думка у структурі УККА залишилась такою ж як до сьогодні? Це питання, наголо якого роками йшли розслідування. УККА не визнає свого політичного центру — я не визнаю УККА. В УККА сидять люди не з мого партії — геть із збирачем на УНФойд. УККА фаворизує політику такої партії — тягнимо нашу партію в палиш. Хтось працює в системі чи Відділі УККА? Очевидно, він перейшов до „той“ партії.

Деякі особи забувають, що легально УККА може визнавати лише уряд ЗДА, що в УККА сидять люди таких середовищ, які хочуть працювати. Забувають, що навіть коли УККА „фаворизує“ політику якоїсь партії, то це — українська політика така ж сама, як десятих інших партій. Поїхав проф. Добрянський на Форуму говорити про Україну! Ну і слава Богу! Говорити там й Я. Стецько... Трагедія? Але забувають добрі люди, що більшою трагедією було б, якби проф. Добрянський говорив лише з китайцями, а Я. Стецько не помічав, як такий з своєрідною трагедією, що там не засідали спільно Я. Стецько, М. Липицький і Д. Андрійський. Можна ручитись головою, що якби вони там всі були, проф. Добрянський з усіма говорив би і спільно робив би українську роботу. А так мав проф. Добрянського, що його добра доля кинула українській спільноті мов би дарунком, так ні — треба його з'їсти. По різних середках таким способом уже не одного з'їли.

Не можна сказати, що наші кидри в Америці не хочуть працювати. Хочуть, „навіть“ в УККА. Але на хотінні та декляраціях і кінчається. Для „творчим совєтським дарвінізмом“, що мав перетворити обличчя світу.

Дивний, напевно, цей дарвінізм, в якому, як підкреслює Добрянський („Lysenko's 'Genetics'“ in "The Journal of Heredity", New York, January 1946, стор. 7), не береться до уваги „природної селекції“, ігнорується існування „перехідних форм“, не визнається „ступеневого“ переходу одного роду в інший, пропагується радше думка про раптові зміни „стрибком“, що нагадують теорію мутації, яку, очевидно, Дарвін знав, але не брав зовсім до уваги в своїй теорії еволюції органічного світу.

Поміняючи, отже, такі ключові тези свого майстра, Лисенко внаголює у своїй теорії без найменшої згадки про її автора, гіпотезу т. зв. „пангенізму“, згідно з якою розподілюючі клітини з тілків місцем скопчення „генів“, репрезентують кожну клітину тіла, і останні виступають у ролі творців і носії передаваної спадковості.

Однак уже Дарвін схилює сумніває в реальній партії цієї теорії, а дослід, пер-

Лесь Дашевський

НАРНАВАЛ

Коли я ввійшов в кімнату вона сиділа при вікні, загорнена в фіолетовий сумерк зимового вечора. Вона всміхалась і гомоніла рефрен модної коліс у Львові пісеньки.

І промислює зовсім мене не здивувала — ми знайоми вже багато років, і вона приходила до мене, коли забавляв. Ми зустрілися вперше влітку сорок четвертого року в Тирольських Альпах, куди забавляла мене війна. Вона прийшла до мене когось безсонної ночі, і поклавши долоню на зап'ястий очі, поцілувала мене словами, які, крім нас двох, ніхто не розумів... Влітку вони приходять часто і розказує, а я залюбки слухаю. Мене здивувало тільки те, що вона здебільша задумана, а сьогодні вразно всміхалась. По хвилині вона промислює:

— Говорімо про щось погідне, щось веселе.

— Я вже майже не впізнаю, — відповіла я їй, теж усміхнувшись. — Відколи вас стали цікавити веселі теми?

В сумерку розквітнув сміх, що прозвучав як рефрен модної коліс пісеньки...

— Як ти мене мало знаєш! — промовила вона. — А втім, не тільки ти одна, всі, до кого приходжу, теж помилково думають, що я пропагує сумот.

А так воно не є...

Вона випрямилася і глянула своїми прекрасними очима, в яких відбивалася глибин роззолоченого сонця неба. Вона стала величавою, достойною, гідною звання — і в сорок, тисячний раз я відчув, яка вона для нас усіх дорога...

— Так, багато-хто з вас думає, що мої відвідини вносьть меланхолійний настрій. Але вони помилуються, бо я даю силу. Пригадуйтеся над цим.

Я похилилася в признанні.

— Вн безсумнівно маєте рацію. Він дійсно дає силу. Без ваших відвідин було б дуже пудно й сіро...

(Прощу не дивуватися, що моя знайома говорить мені „ти“, коли я шановливо звертаю до неї через „ви“). Вона старша за мене, бо, заки ми зустрілися, з нею дружило вже багато славних і великих людей, які віддавали їй високу пошану. Людей, які блискавками скиталися шляхами чужини, як тепер будемо ми. Вона приходила до них і пригадувала те, що забути не можна. Вона була, і вона дуже сильна: її впливові моїм оперти тільки ті, в яких замовкло вже серце...).

— Говорімо про наринавал, — продовжувала моя знайома. — Це слово чується тепер відносно рідко, а воно ж означало коліс частину наших переживань, колишніх зимових настроїв — безжурність та радість...

... Мені видавалося, що в сумерку полили м'які тони вальсу... запахло блими гвоздиків в бутоньєрній фракі і зашелесть трен вечорової сукні... Мигнули світла — не знаю чи в „Жовтій Залі“, чи то може паперові кольорові лампи в Народному Домі лєсь на провінції... Карнавал — магичне слово, на звук якого гімназистка закривала латинський словар і мрійливо пригадувала, студент кидав у кут скрипки й б'їв позитиву, а пані відбавали важливі та секретні поради з крамничною.

Карнавал — колишній, „перевосний“ карнавал — усі ці вечірні, забави і балі, про які мріяли панночки та „панночки“ (ці останні — по тихих прихотях і сільських школах) від столичного Львова до найдалшої закутчини... Карнавал, який легкодушно крутив голови не тільки молодим, що равали до забави, але зумів навіть підводити ц. п. панів радників з вигідних фотелів, „бож, пане дзю, випадає піти“...

Карнавал — заквітчаний традиційним котильном — жмутом строкатих, кольорових лікухних стрічок і квіток — котильном, без якого не могла відбутися жадна „поїмка котильна“.

Колішній карнавал — ряд погідних, милих, радісних картин, що їх звать добродушом „давні, добрі часи“... Фрагменти життя, що зостаються за нами... Так, моя знайома мала рацію: в цей вечір вона пригадала те, що було колись гарне...

Прощу вашого вибачення, дорогі приятелі, що це й досі не назвала імені моєї шановної знайомиці. Вона ж знала нас усіх: це — наша Тутта...

ЛІСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „ФАЛЬШІВКУ“ У „СВОБОДІ“ ТА „ШКОДУ“

12-го грудня 1964 р. я писав Вам листи п.н. совєтські „органи самоуправління“. Післав, сподівався, що коли „Свобода“ відведе свою чолові сторінку для просовєтської фальшивки п.н. „Фікція самоуправління“, то, може, знайдеться якийсь кут у тілі „Свободи“ для унекшклення цієї фальшивки.

Але, як видно, я помилюся, бо з того часу минуло вже два місяці, а мого листу в „Свободі“ не видно. А в той же час листи музикант В. Витвицького („За трикратні піввалини“ — „Свобода“, ч. 23 ц.р.) ще раз підтверджують, що виснаження в могом листу такі потрібні навіть і для культурних людей.

Чи не під впливом „фахових знань“ автора „Фікції самоуправління“ „Свобода“ настирливо ажинає терміну „совєтський концентраційні табори“ тоді, коли навіть американці, а зокрема сенатор Еверетт Діксон, вживають (і цілком правильно) терміну „табори невольничих праці в СССР“ (див. текст резолюції сенатора Е. Діксона з 22 січня ц.р. у сорок сьомі розвідки проголошення державної незалежності України). Така постава чести „Свободі“ не приносить!

Дуже шкода, що Ваш „фаховець“ від „радянськості“ та „совєтських концентрацій“ не побував у тих совєтських таборах сам! Тоді б він добре знав належну їм назву!

Інж.-екон. М. М. Моконий
Нью Йорк.

ПРО РОБЕРТА РОРКА

У своїй статті з 13-го лютого ц. р. „У просторі без простору“ п. У. Самчук два рази згадує журналіста Роберта Рорка, що, мовляв, сидить в Іспанії і пише статті про Африку.

Правдиве прізвище цього журналіста Роберт Руарк (Robert Ruark), пише він, що правда, на теми нездорівості новостворених африканських держав, але подорожував інтенсивно по країні, яку описує, тобто до Африки.

Ф. Лукіянович
Філадельфія, Па.

ПРО АКАДЕМІЮ В ЧЕСТЬ МИТРА А. ШЕНТИЦЬКОГО В НЬО ГЕЙВЕНІ

Допише цей під заголовком „Академія в честь Митрополита Андрея Шептицького в Нью Гейвєні. Конн.“ вишлює в „Свободі“ ч. 26 із 9 лютого ц. р., і в ньому трапились деякі неточності.

Має бути: Програма Академії: відкриття і вступне слово — д-р Михайло Сигнурович, святочна промова — за хворого автора д-ра Василя Ленцича прочитав мр. М. Бойко.

д-р Михайло Сигнурович

ридна“ забав... І зовсім сльозно: який це, наприклад, „аранжер“ збави без величезного, довгого аж до землі котильона? Аранжер (чи не найважливіша на забаві особа?) — цей вождь довгих, веселих, розбавлених хороходів із своїм незмінним „пані вправо, панове вліво“ — аранжер, здавалося б, невтомний, рухливий, наче зроблений із пружин, голосний, аж вінні закриплий від постійного „пані просять, пані вибирають, загальний вальс“...

Карнавал — забави, вечірні і балі, коли ніхтій вивалявся такою короткою (хто не видував, що зимові ночі довгі?), коли білий ранок заглядав крізь віконниці, і не хотілося вірити, що забави вже кінчається... Коли студенти (ох, патиснузи ж ці позичені лєрки!) піли нашивку чорну каву і бігли на викадлі, панночки заміряли вертикаліс додому з думкою про пана Ромка чи пана Влода, а мамі й тітці дискутували ниском, чи по вчорашній забаві скоро відбудуться заручини панни Галі...

Колішній карнавал — ряд погідних, милих, радісних картин, що їх звать добродушом „давні, добрі часи“... Фрагменти життя, що зостаються за нами... Так, моя знайома мала рацію: в цей вечір вона пригадала те, що було колись гарне...

Прощу вашого вибачення, дорогі приятелі, що це й досі не назвала імені моєї шановної знайомиці. Вона ж знала нас усіх: це — наша Тутта...

НИКОЛА ЛІВНІЦЬКИЙ
Голова Видавничого Органу
Української Національної Ради

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

— ДОРОГОВИЗ НА МАЙБУТНЄ

(Думки до Актів 22 Січня)
(5)

Нашою національною трагедією є те, що процес національного відродження України розпочався пізно, а тому ми не змогли використати зручної і сприятливої ситуації кінця 19-го і початку 20-го століть. Але боротьба за національно-державне визволення тривала часом дуже довго і в інших народів, цілі століття і більше, як то було з Італією, балканськими народами, Польщею, Чехією. Серед усіх цих народів були поразки на певних етапах їх боротьби, були моменти, коли визвольна справа видавалася раз на все програною. Але вони відвідували свої сили і продовжували далі розпочату боротьбу. І ця їх непохитність, вірність наміченій, цілям і безперервність боротьби стала запорукою їх кінцевої перемоги — помімо довгих і болючих розчарувань і часткових поразок. Це саме мусить бути законом для нас. Хоч ми, може, надто пізно стали на шлях чинної визвольної боротьби, але ми не сміємо з нього зійти. В цьому й буде запорука того, що ми, за словами Симона Петлюри, „завершимо розпочате“.

Серед чужинського світу ми маємо безумовно великі успіхи за останні часи, успіхи, яких самі навіть не помічаємо, виявляючи часом, може, зрозумілі нестерпіння. Українська справа безумовно зросла в світі, ставлення до нас і нашої визвольної справи тепер зовсім інше, ніж за часів визвольної боротьби в роках 1917-21. І який тепер наша визвольна справа стала знову актуальною, то, може, ми могли б мати й цілком реальну підтримку з боку деяких народів і держав західно-демократичного світу. Хвилює міжнародна кон'юнктура — це з'являє зміни, від якого ми не можемо удержуватися наших основних цілей. Сьогодні західний світ провадить політику зближення з СРСР, хоча ми вважаємо це (на мій погляд, помилююся) за корисне для себе. Та ми мусимо керуватися лише нашими національними інтересами і провадити дал